

Stichting
Post Hoger Beroeps Onderwijs
Nederland

PAARD- EN LIFECOACHING

“Ons hart en onze visie bij het opleiden van paardencoaches is dat ze onderling geen concurrenten van elkaar zullen zijn, maar dat we elkaar viëren en elkaar versterken.

We vinden het belangrijk dat er professionele christelijke paardencoaches komen, die kwaliteit kunnen leveren en vol van de Heilige Geest zijn.”

CHRISTELIJKE PAARD- EN LIFECOACHOPLEIDING

Inleiding

In mijn werk en via de website krijg ik steeds dezelfde vragen van mensen. Ze willen graag paardencoach en lifecoach worden maar hebben of te weinig coachervaring of te weinig ervaring met paarden, of ze vinden het lastig om de brug te slaan tussen het coachen en het werken met een paard.

Het coachvak is ontzettend mooi, inmiddels voer ik dit nu ruim 20 jaar uit en ik wil het coachen voldoende aan bod laten komen tijdens de Paard- en Lifecoachingsopleiding.

Daarnaast heb ik door het werken in de dagelijkse praktijk met de paarden en de klanten veel nieuwe inzichten en kennis op gedaan die ik graag met jullie wil delen in deze opleiding. Deze zaken heb ik ook gebundeld in mijn boek, "Er is meer tussen hemel en paarden".

In deze opleiding zal Christelijk paardencoach en opleider Egbertje Kutsch Lojenga je samen met een aantal andere experts in hun vakgebied je op praktische wijze het vak leren. Stap voor stap maak je het ambacht van Paardencoach en lifecoach eigen.

Doelstelling opleiding: Zelfstandig een coachingssessie kunnen voorbereiden en uitvoeren aan de hand van het Essentie Coachmodel^{tm} met en zonder de inzet van het paard. Je beheerst het hele coachproces van intake tot evaluatie.

A close-up photograph of a horse's head, focusing on its dark, expressive eye and the light-colored, wispy strands of its mane. The horse's coat is dark brown or black.

Je krijgt elke opleidingsdag zowel theorie als praktijk, alle oefeningen die je later met je klanten zult gaan doen mag je eerst zelf ervaren.

Uit de vorige leergangen heb ik gemerkt dat de meest succesvolle studenten diegene waren die veel thuis oefenden, ons 100 vragen stelden en er heel gemotiveerd in gingen. Het Paardencoachvak en lifecoachvak is intensief en vraagt veel van je.

Zoek je naar een manier waarop je twee werelden kunt laten samenkomen door coaching te combineren met je liefde voor paarden?

Mis je in je vak als paardrij-instructrice net de tools om de worsteling die een ruiter met zichzelf heeft, te doorbreken?

Ervaar je in je werk als hulpverlener/coach soms net die frustratie dat je niet door lijkt te dringen tot bepaalde klanten?

Wil je in je coachingsessies wat sneller tot de kern komen?

Wil je een verdieping geven aan je werk als coachend leidinggevende?

Werk je veel met paarden en heb altijd al het idee gehad dat ze mensen en situaties haarfijn aanvoelden? Wil je daar meer uit kunnen halen?

*Stap dan in het mooie
Paardencoachvak &
Lifecoachvak!*

Je zult gaan ervaren dat je in je werk sneller tot de kern kunt komen door de energie en aanwezigheid van paarden. Teams en groepen kun je door de ervaringsgerichte manier van werken met paarden een onvergetelijke ervaring bieden. Je zult gaan ervaren dat de samenwerking met een paard, als collega, ontzettend bijzonder en waardevol is. Een paard laat je nooit in de steek en zal je altijd als spiegel de meest bijzondere levenslessen kunnen leren. Geef je op voor deze opleiding, als je ook zin hebt in zo'n prachtige manier van coachen!

De opleiding beruist op de volgende pijlers:

1 **Werken vanuit een stevige basis**

Je kunt coachsessies begeleiden die resultaat en inzicht opleveren voor coachklanten.

2 **Paardengedrag begrijpen**

Je leert meer over paarden, communicatie tussen paarden en de interactie tussen paard en mens.

4 **Coachproces als basis**

Je weet een prettige en overzichtelijke werkwijze voor de coachklant te creëren door de inhoud met de gewenste doelstellingen en het coachtraject te verdelen in fasen.

3 **Variatie in coachmodellen en opdrachten**

Binnen je coachsessies kun je verschillende soorten coachmodellen en opdrachten afwisselen. De kennis van de werking van coachmodellen kun je gebruiken in het coachtraject om coachklanten te helpen bij het

bereiken van hun doelen/resultaten en het verkrijgen van inzicht.

5 **Ervaringsgericht leren.**

Je kunt coachklanten tijdens hun traject uitnodigen en stimuleren om hun specifieke kwaliteiten en vaardigheden te ontwikkelen door het ervaringsleren bij het coachen met paarden.

6 **Creëren van bewustzijn en stimuleren tot actie.** Als coach weet je door jouw coaching bewustzijn te creëren en stimuleer je jouw coachklanten tot actie.

7 **Evalueren van het coachproces en de resultaten.** Je kunt jouw coachklanten vooraf in de intake duidelijk aangeven hoe en wanneer de doelstellingen, het coachproces en de wederzijdse inspanningen worden geëvalueerd en welke eisen aan de inzet van coachklant worden gesteld.

De christelijke versie biedt:

- Een lesdag die start- en afsluit met christelijke opening en afsluiting. Je krijgt allemaal vormen aangeboden die je straks ook weer bij je coachklant kunt inzetten.
- Lesstof en verantwoorde werkvormen die passen bij de christelijke identiteit.
- Je groeit in je eigen christelijke identiteit en daarmee ontdek je jouw eigen unieke kleur als christelijke paardencoach.
- Dat het je netwerk van christelijke paardencoaches vergroot, je ervaart hierdoor dat je niet alleen bent. Samen vieren en versterken wij elkaar!
- Hoe je je intuïtie in samenwerking met de Heilige Geest kan gaan inzetten in je coachsessies.
- Dat je leert dat God op verschillende manieren spreekt en communiceert met jou en je coachklant en je oefent met verschillende praktische werkvormen.
- Dat je leert wat de verschillende geestelijke zintuigen zijn en je doet ervaring op hoe deze in te zetten in je in dagelijks leven en krijgt handvaten hoe deze in te zetten als coach.

Ruimte

Ruimte voor jouw persoonlijke en professionele ontwikkeling. Coaching is niet tastbaar, het is geen product wat je verkoopt. Jij samen met het paard bent het instrument om iemand te begeleiden bij zijn of haar coachvraag. Je volgt een coachtraject bij 1 van onze gediplomeerde oud-studenten zodat je ook actief werkt aan je eigen proces. Daarnaast sta ik naast jou gedurende de hele opleiding en zal ik jou het ambacht van Paardencoaching en Lifecoaching proberen bij te brengen. Je hoeft het niet te alleen te doen! Ik begeleid je en je hebt je studiegroepje om op terug te vallen. Paardencoaching vergt veel van je daarom is het onderwerp zelfzorg ook een rode draad tijdens de opleiding.

Ruimte voor het paard. Het coachpaard heeft er niet om gevraagd om ingezet te worden als co-coach. Ik vind het daarom erg belangrijk dat er ruimte is voor het welzijn van het paard. We onderzoeken of het paard geschikt is om ingezet te worden in de coaching. We kijken hoe het paard optimaal gezond (geestelijk en lichamelijk) blijft en hoe jij een bijdrage aan zijn ontwikkeling kunt geven en hoe jullie je band kunnen versterken.

Aan de hand van vragen van aspirant paardencoaches merkte ik dat veel mensen vooral een behoefte hebben aan aanvullende kennis en ervaring op het vlak van het "gewone" coachen. Bij het gewone coachen heb ik gekeken naar de meeste thema's waarmee mijn klanten de afgelopen jaren bij mij zijn gekomen en dat zijn bijna altijd thema's op het vlak van lifecoaching: geluk, balans en vitaliteit. Tevens geven aspirant-paardencoaches aan dat ze op het vlak van het "grondwerk" met het paard nog zoekende zijn. Ik heb mede daarom besloten zowel het lifecoachen als het grondwerk meer centraal te zetten in deze Academie voor paard- en lifecoaching. Zodat een afgestudeerd paardencoach aan deze opleiding voldoende bagage heeft om zich zeker te voelen om zelfstandig een lifecoach- of paardencoachsessie te verzorgen.

Wat ga je leren?

Inhoud opleiding

Module Coaching

- U Wat is coaching?
- U Wat is het doel van coaching?
- U De cirkel van 6 fasen in het leerproces
- U Rol van de coach
- U Belangrijke onderwerpen in lifecoaching: geluk, balans en vitaliteit.
- U Het coachproces
- U Het coachcontract
- U De 6 coachhoudingen

Module Horsemanship op basis van Parelli

Theorie en grondwerklessen van Parelli-instructrice Annemarie Meerkerk. Door het leren van de 7 games van Parelli verbeter jij je band met je eigen paard of verzorgpaard. Zo optimaliseer je jullie samenwerking. Daarnaast krijg je een uitbreiding van werkvormen aan gereikt en kun je de oefeningen toepassen in je praktijk als paardencoach. De persoonlijkheidstesten: Horsenality en Humanity bieden inzicht in zowel de leerprocessen van het paard als van jou als mens.

Module Paardencoaching

- U Wat is Paardencoaching?
- U Waarom Paardencoaching?
- U Hoe werkt Paardencoaching en waarom is een paard zo geschikt?
- U Welke werkvormen/stromingen in Paardencoaching zijn er in Nederland/wereld?
- U Basisbeginselen van de “magie van Paardencoaching”.
- U Wat houdt precies een paardencoachsessie in en hoe is hij opgebouwd?
- U Welke oefeningen/werkvormen zijn er en welke sluiten het beste aan bij de vraag/thema en moment in de coaching?
- U Hoe bouw ik een groeps-/teamsessie op?
- U Aan welke eisen moet een paardencoach en een coachpaard voldoen?
- U Hoe vertaal ik wat er gebeurt tussen klant en paard gedurende een coachsessie?

Module Paard, kuddegedrag en communicatie

Marc Pierard Paardenwetenschapper geeft een online gastcollege met daarin de nieuwste onderzoeksresultaten. We gaan dieper in op kuddegedrag, paardenwelzijn en paardencommunicatie.

Module Horsefeelsip en werken met je intuïtie en de Heilige Geest.

Je lichaam als instrument en – net als een paard- lichaamsgericht leren coachen op basis van Linda Kohanov en Kathy Pike.

Collega Marie- Therese Corbeij komt deze dag haar specifieke kennis over lichaamsgericht coachen inbrengen.

Werken met je intuïtie wordt verzorgd door Egbertje Kutsch Lojenga Christelijk paardencoach en opleider.

Module Paardencoach als ondernemer.

- U Wat is je missie?
- U Vanuit welke visie ga je werken?
- U Welke doelgroep ga je benaderen?
- U Opstellen van een verkort ondernemingsplan.
- U Je ontvangt een voorbeeld powerpoint en voorbeeld offerte.

Praktijk

Elke opleidingsdag gaan we oefenen op elkaar en op gastcliënten. Daarnaast oefen je vijf keer tussen je opleidingsdagen door in je eigen studiegroep. Je gaat minimaal 32 coachuren verdeeld over 5 coachtrajecten in de externe praktijk uitvoeren. Ook investeer je in een coachtraject voor jezelf bij 1 van onze gediplomeerde oud-studenten. Op deze wijze leer je op 2 niveaus; je leert over jezelf en je leert hoe een ander een coachtraject uitvoert.

Studiebelasting

Reken op ongeveer 8 uur per opleidingsdag wat je minimaal moet besteden aan zelf thuis oefeningen maken, opdrachten voorbereiden en literatuurstudie. Daarnaast oefen je 5 x met paardencoachen in je studiegroepje, en ga je 36 uur in de externe praktijk coachen met echte klanten. Hierover schrijf je telkens een reflectieverslag.

Examen

Je doet praktijkexamen (coachsessie op de laatste praktijkdagen), je levert een eindwerkstuk plus een ondernemingsplan in. In dit plan staat je missie, doelgroep en jouw persoonlijke werkwijze beschreven.

Daarnaast beschrijf je in een apart verslag jouw persoonlijke en professionele ontwikkeling die je zelf hebt doorgemaakt tijdens de opleiding.

Wie is de oprichter van de academie?

Ik ben drs. Tirza Brouwer een ervaren coach, trainer en Paardencoach uit het bedrijfsleven. Schrijfster van het boek :“Er is meer tussen hemel en paarden”, oprichter van het bedrijf Essentie en hoofdopleider van de academie voor Paard- en lifecoaching in Huijbergen.

In 2006 kwam ik in aanraking met het fenomeen Paardencoaching, op een bijeenkomst voor coaches. Daar was een paardencoach en die demonstreerde in zijn sessie de eenvoud en de kracht van paardencoaching. Ik stond versteld. Al sinds 2000 ben ik werkzaam als coach en mijn hele leven zijn paarden al mijn passie geweest. Nooit eerder had ik die combinatie zelf weten te maken. Ik zag direct dat juist het ervaringsgerichte coaching veel sneller effectief is dan alleen coachingsgesprekken voeren in een kantoor.

In 2007 ben ik een systemische Paardencoach opleiding gaan doen. Echter door mijn achtergrond in de dienstverlening, in het bedrijfsleven kwamen de meeste coachingsvragen uit de praktijk vooral neer op levens- en loopbaanvragen. De systemische wijze van Paardencoachen leek niet altijd te passen bij de vraag of de doelgroep. Doordat ik samen met mijn uitdagende paard Yenthel allerlei natural horsemanshipcursussen ging volgen had ik een nieuwe bron van inspiratie en wist ik toch mooi coachvragen om zetten in praktische paardencoachopdrachten. Dit heeft mij eindelijk veel werk bezorgd. Ik ging het uitwerken en eerst uitproberen en wat werkte paste

ik toe in de praktijk met individuele klanten en groepen. Elke keer verfijnde ik mijn techniek. Ik liep zeker tegen dingen in de praktijk aan die ik nergens had geleerd en waar ik geen antwoord op kon vinden. Dat maakte het soms een zoektocht. Toch ben ik door blijven gaan en ben zo ook in Texas beland om daar het meer lichaamsgericht Paardencoachen onder de knie te krijgen. De afgelopen jaren krijg ik steeds meer mensen op mijn pad die vragen of ik ze wilde opleiden. Inmiddels ben ik zover dat ik alle theorie, kennis en ervaring die ik heb opgedaan heb verwerkt in het boek "Er is meer tussen hemel en paarden" en een werkboek.

Graag wil ik alle theorie, kennis en ervaring met jullie delen zodat jullie een praktische opleiding voorgeschoteld krijgen waarbij ik je deelgenoot maak van het coachen van mensen, de magie van paardencoachen en het ondernemerschap. Daarnaast heb ik experts op het gebied van Ethologie, Intuïtief werken, lichaamsgericht coachen en Parelli Natural Horsemanship uitgenodigd om deel te nemen als vakdocent aan deze opleiding.

Wie is je opleider in Friesland?

Mijn grote passie is om mensen te coachen met behulp van paarden. Elke keer verwonder ik mij over het spiegelend en sensitieve vermogen van deze mooie dieren. Zij brengen mensen weer in beweging en zij dringen gelijk door tot de kern. Zo puur en direct, met het doel om die ander op te nemen in de kudde.

In mijn coachsessies ervaar ik dat ik naast mijn paarden nog een hele grote Helper/coach bij mij heb. Niet zichtbaar, maar toch merkbaar aanwezig door o.a. inspiratie, inzicht, liefde, hoop, bewogenheid, vertrouwen en kracht. Graag wil ik jou meenemen op avontuur zodat ook jij mensen leert coachen vanuit je christelijke geloof op jouw eigen unieke manier.

In mijn lesgeven komt alles samen: mijn liefde voor God, mensen, paarden en mijn ervaring in de zorg en het onderwijs.

Egbertje Kutsch Lojenga

Na een aantal jaar voor de klas te hebben gestaan in het basisonderwijs in Amsterdam, heb ik in 2015 de overstap gemaakt naar de zorg en nu run ik samen met mijn ouders en man een christelijke zorgboerderij in Friesland.

Wij bieden op onze boerderij 24-uurs zorg. Ik werk als coördinator, ben actief in het dagelijks management en sta wekelijks op de groep in de dagbesteding.

Wij wonen inpandig op het terrein en ervaren dit echt als een stuk roeping van God.

Al vanaf jonge leeftijd heb ik persoonlijk een grote liefde voor paarden. Nu zie ik elke dag in mijn werk dat zij een bijzondere uitwerking hebben op mensen met een beperking.

Al snel ontstond de wens om paardencoaching aan te bieden, zowel voor onze deelnemers in de zorg als voor mensen daarbuiten.

Dit is een avontuurlijke zoektocht geweest. In 2019 namen we een christelijke paardencoach in dienst en werd mijn enthousiasme en verwondering voor dit vak alleen maar groter. In 2021 heb ik daarom zelf de opleiding in Huijbergen gevolgd bij Tirza.

Telkens weer ervoer ik dat paardencoaching met de Heilige Geest werkt! Ik zag steeds zulke mooie dingen gebeuren.

In deze periode groeide ook mijn verlangen om dit te mogen delen. Er bestond namelijk nog geen opleiding tot paardencoach in Nederland of Europa vanuit christelijk perspectief, maar ik wist, dit is wat ik wil doen!

Na de opleiding bij Tirza kwamen onze dromen samen. Zo bijzonder! We kregen vanuit de Academie de mogelijkheid om een christelijke variant van de opleiding te ontwerpen. Ondertussen hebben we een goed lopende christelijke coachpraktijk 'Paardencoaching Stay & Pray', verzorgen we workshops en intervisie voor christelijke paardencoaches en mag ik dus lesgeven aan de internationaal erkende Academie voor Paard- en Lifecoaching.

Is dit ook jouw verlangen om te coachen vanuit christelijke overtuiging, dan zou ik je graag ontmoeten.

Ons hart en visie bij het opleiden van paardencoaches is dat ze onderling geen concurrenten van elkaar zullen zijn, maar dat we elkaar vieren en elkaar versterken. Wij vinden het belangrijk dat er professionele christelijke paardencoaches komen, die kwaliteit kunnen leveren en vol zijn van de Heilige Geest!

Egbertje Kutsch Lojenga

Voor wie?

De opleiding is geschikt voor heel veel mensen en de achtergrond is heel gevarieerd bijvoorbeeld: therapeuten, mensen uit onderwijs, consultants, leidinggevendenden, hulpverleners, trainers, senior paardrij-instructeurs. Vooral mensen die met mensen werken.

Het niveau van de opleiding is HBO werk-/ en denkniveau. Het is belangrijk dat je kunt reflecteren en zin hebt om tijd en energie te steken in dit nieuwe ambacht. Je moet heel veel vlieguren maken in de praktijk om je comfortabel te voelen als coach. Geen enkele paardencoachsessie is hetzelfde en het vraagt elke keer weer moed, kennis, ervaring en ook een open hart/blik om samen met het paard de sessie te faciliteren.

Je bent er geknipt voor als je:

Een nieuw avontuur in je leven wilt aangaan en samen met het paard een nieuwe dimensie wilt ontdekken in het begeleiden van mensen!

Zelf in de spiegel durft te kijken, durft te reflecteren en wilt leren over jezelf als persoon en als coach.

Zowel van mensen als paarden houdt!

Trappelt om het eigen ondernemerschap verder te gaan vormgeven.

Durft door te zetten ook als je tegenslagen of kritiek krijgt. Doorzetten omdat je voelt dat dit jouw pad is!

Ziet dat dit een stukje is van de puzzel en dat je na deze opleiding nog eindeloos kunt en wilt door ontwikkelen. Het paardencoachvak is nog een relatief jong vakgebied en elk jaar zijn er nieuwe ontwikkelingen en ontdekkingen.

Het is niet geschikt voor je als je:

Niet bereid bent om zelf met de “billen bloot” te gaan. Een paard spiegelt immers altijd, ook jou als coach!

Geen tijd wilt besteden aan het in gezelschap zijn van paarden. Geen eigen paard? Geen probleem maar zoek wel een verzorgpaard.

Geen oefenklanten durft te gaan werven. Er zijn maar een paar life- en paarden-coaches in heel Nederland die in loondienst dit werk doen. De gemiddelde coach is zelfstandig ondernemer.

Negatief over mensen denkt. Hoeveel je ook van paarden houdt, mensen zijn jouw klant. Klanten moeten een plekje in jouw hart krijgen als paardencoach.

Niet wilt reflecteren op je eigen gedrag, gedachtes en emoties. Je leert elke keer weer meer, ook door even terug te kijken.

Niet tegen negatieve reacties kunt uit je omgeving. Alhoewel paardencoaching al redelijk aan bekendheid wint, is het nog veel mensen iets “zweverigs” en kunnen ze behoorlijk cynisch reageren.

Duur en Locatie!

*De opleiding beslaat 11 dagen
en wordt 2x per jaar gegeven.*

*Tussen die bijeenkomsten oefen
je zelf in je studiegroepjes.*

De opleiding start zowel in het voorjaar, zomer
als najaar. Locatie: Friesland.

Check de website voor de data en de locatie!

<https://www.academievoorpaardenlifecoaching.nl/data-en-locaties.html>

PAARD- EN LIFECOACHING

Ik heb zelf talloze cursussen in het binnen- en buitenland gevolgd en voor een vermogen geïnvesteerd in opleidingen. Elke cursus heeft mij weer aan het denken gezet en verder gebracht in mijn ontwikkeling. Ik beloof je dat deze opleiding tot paardencoach en Lifecoach jouw leven zal veranderen. Het samenwerken met je paard aan de ontwikkeling van mensen is onbeschrijfelijk mooi en ontzettend waardevol. Elke keer ben ik weer verbaasd over de “raakheid” van het paard.

Je zult merken dat je investering meer dan waard is:

Je ontwikkelt jezelf als mens. Een paard kan niet niet-spiegelen. Natuurlijk is hij ook gewoon paard maar je wordt je steeds bewust van je eigen aanwezigheid en het effect ervan

Je verbetert je band met je paard of krijgt het met een nieuw verzorgpaard.

Je krijgt een andere visie op mensen en hun thema, het paard laat je telkens weer verrassen.

Je tevredenheid in je werk, je toegevoegde waarde zal toenemen. Ik ervaar het zo vaak als een kadootje.

Je ontwikkelt jezelf als ondernemer, je bent gericht bezig met de toekomst en het werken vanuit jouw missie en visie.

Je weet mensen echt te helpen waardoor ze meer in hun eigen kracht komen en hun zelfsturing toeneemt, in plaats van dat jij als coach de oplossing voor het probleem moet bieden.

Tirza Brouwer